

[Christophersen.]

venstres håb, at det ønske må få bedre vilkår i det folketing, der nu er valgt, end i det tidligere; det skal ikke mangle på vilje hos os til at deltage i det.

Men inden vi diskuterer, hvad der skal samarbejdes om, mener jeg nok, det er nødvendigt, at vi diskuterer, om de sidste 2 års arbejdsform i folketinget har været hensigtsmæssig. Det har den efter vores opfattelse ikke været. Vi mener ikke, at man kan fortsætte med at henlægge alle væsentlige lovgivningsanliggender til statsministerens kontor, for det er jo dér, de har befundet sig i de 2 sidste år. Hver eneste gang et vigtigt politisk problem har skullet klares, er det foregået ved hjælp af mørklagte forhandlinger mellem et fåtal af personer på Christiansborg Slotsplads, 2. sal.

Det er sørgeligt, hvis dette bliver en hovedregel. Det er klart, at der kan være usædvanlige, afgørende situationer, hvor en statsminister eller en regering har behov for hurtigt at orientere andre partier og at orientere sig hos dem. Men det har aldrig været grundlovsfædrenes tanke – hvis jeg må inddrage den ubestemte kreds af personer – at det var på den måde, lovgivningsarbejdet skulle foregå, med 2., 3., 5., 7. og 10. behandling, uden at offentligheden ved, hvad det er, man har drøftet, uden at offentligheden har haft noget klart indtryk af, hvad partierne har ment, og hvor endda kun et fåtal af partier overhovedet har haft mulighed for at påvirke lovgivningsprocessen. Jeg mener, det er en forkert måde at tilrettelægge folketingets arbejde på, og derfor vil jeg godt sige, at det bør vi holde op med. Jeg vil gerne opfordre regeringen til at standse den form for lovgivningsarbejde, for det fører nemlig ellers til en tilsidesættelse af folketinget, og det fører til, at der i befolkningen opstår en ganske forkert opfattelse af, hvad lovgivningsarbejdet egentlig er. Man kan måske også sige, at der er noget vist sørgmodigt ved, at der nu efter dette valg sker det, at 60-70 nye mennesker tager sæde i denne sal. De møder op efter at have ført en valgkamp, hvor de har argumenteret for hver deres synspunkter, men den dag, hvor de så møder op, og hvor statsministeren giver sin redegørelse, får vi samtidig at vide, at nu er alt det, som valgkampen drejede sig om, klaret, nu er problemerne løst, og nu har man bare at stemme, som nogle forholdsvis få har aftalt.

Jeg tror, det er en fremgangsmåde, som regeringens for sin egen skyld, og som vi alle sammen for folkestyrets skyld, skal overveje om vi ikke bør erstatte med det, som jo står i grundloven, nemlig at lovgivningsarbejdet foregår i denne sal, ved at lovforslagene fremlægges, ved at der derefter er udvalgsbehandlinger med adgang for offentligheden til at møde op, hvorefter man så selvfølgelig kan forsøge at skabe kompromiser mellem partierne – det manglede bare – men sådan at tingene foregår i fuld offentlighed. Det var den praksis, som venstregeringen bestræbte sig på at anlægge, at lægge sine forslag frem og derefter søge kompromiserne, og jeg opfordrer derfor regeringen til nu at vende tilbage til denne skik. Det vil ikke gøre det sværere, men tværtimod lettere, tror jeg, i de kommende år at opnå lovgivningsresultater.

Lad mig så sige lidt om valgets udfald den 15. februar. Det er klart, at det valg fandt sted på baggrund af et stærkt ønske i befolkningen om samarbejdsvilje i folketinget, og fra regeringens side benyttede man denne holdning til at fremstille sig selv som de samarbejdsvillige og os som dem, der var meget negative over for samarbejdsønsket. Denne fremstilling var ikke alene forenklet, den var også forkert, og jeg tror, at den sidste uges forløb uden for al tvivl har gjort det klart for mange, at det forholder sig sådan, for den enighed, som regeringen og dens støttepartier forud for valget erklærede var til stede, viste sig jo ikke at være til stede. Tværtimod har vi endnu en gang oplevet langvarige og trælse forhandlinger med sammenbrud og bitre erklæringer fra deltagerne, før man endelig nåede frem til et resultat.

Det resultat, som man så langt om længe nåede frem til, er ikke af en sådan karakter, at det løser nogen af vore afgørende problemer, når vi lige ser bort fra den aftale, der er truffet om forsvaret, og som jeg senere skal vende tilbage til. Resten af forliget er nøjsomt indtil det utilstrækkelige. Jeg forlanger ikke, at statsministeren i dag skal stå frem og vedkende sig den karakteristik, for han skal i dag have lov til at være i godt humør. Han er blevet budt velkommen af hr. Auken, og jeg vil i og for sig også godt byde regeringen velkommen til arbejdet her i salen. Jeg synes også, at statsministeren og hans kolleger i et stykke tid endnu selvfølgelig skal have lov at bevare illusionen om,